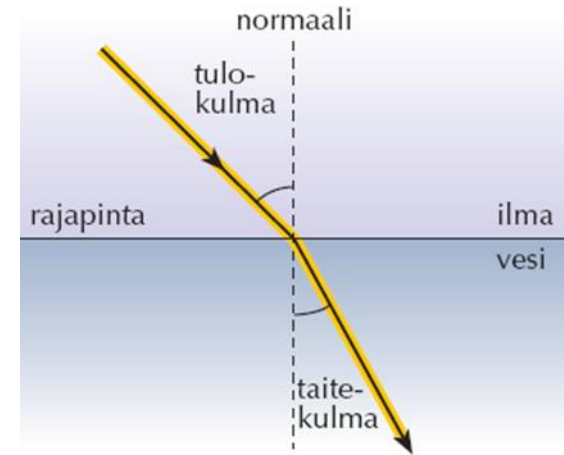

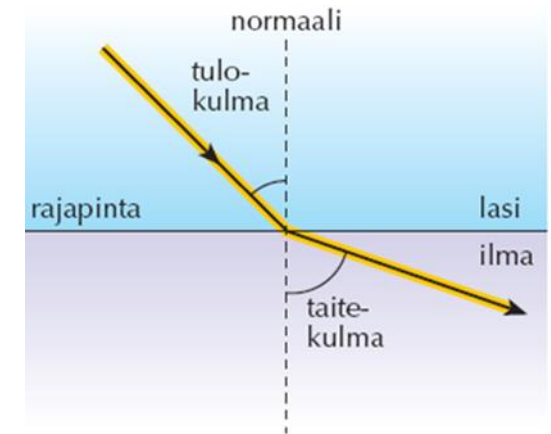
Taiteuminen

- Valo voi taittua optisesti erilaisten aineiden rajapinnassa.
- Optisia aineita ovat esim. vesi, lasi, muovi

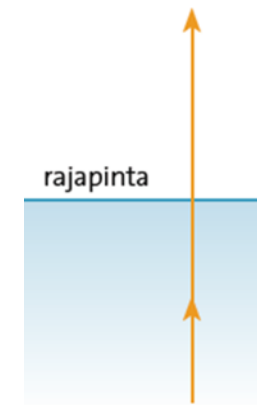
- Tullessaan vinosti optisesti tiheämpään aineeseen valo taittuu pinnan normaaliin päin.

- Tullessaan vinosti optisesti harvempaan aineeseen valo taittuu pinnan normaalista poispäin.

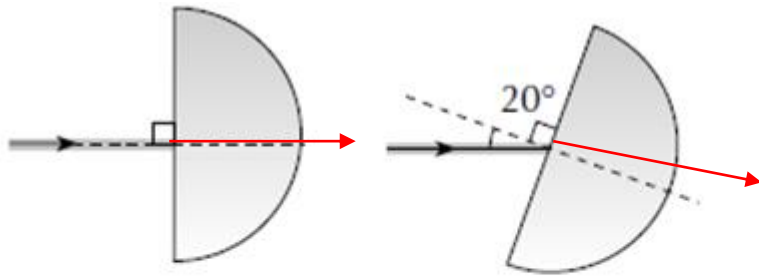

- Kohtisuorasti rajapintaan tuleva valo ei taitu.

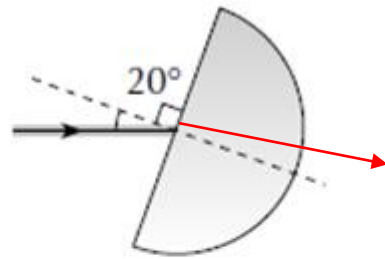

Työ: Valo taittuu aineiden rajapinnoissa

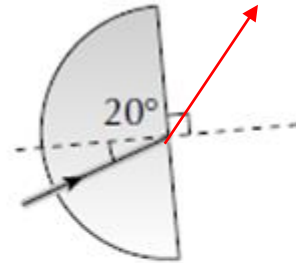
- Tutki kuinka valo kulkee esineiden läpi. Piirrä kuvaan kuinka valonsäde jatkaa matkaansa. **Valonsäteen kulku punaisella.**

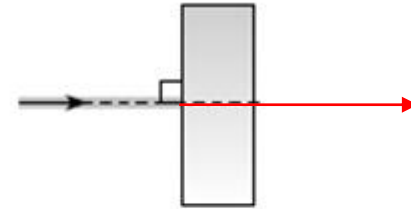
a) kohtisuoraan

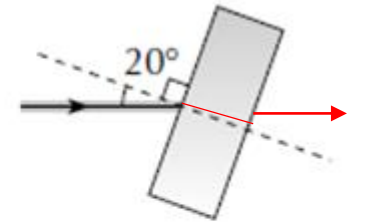
b) ilmasta lasiin

c) lasista ilmaan

d) kohtisuoraan lasilevyn läpi

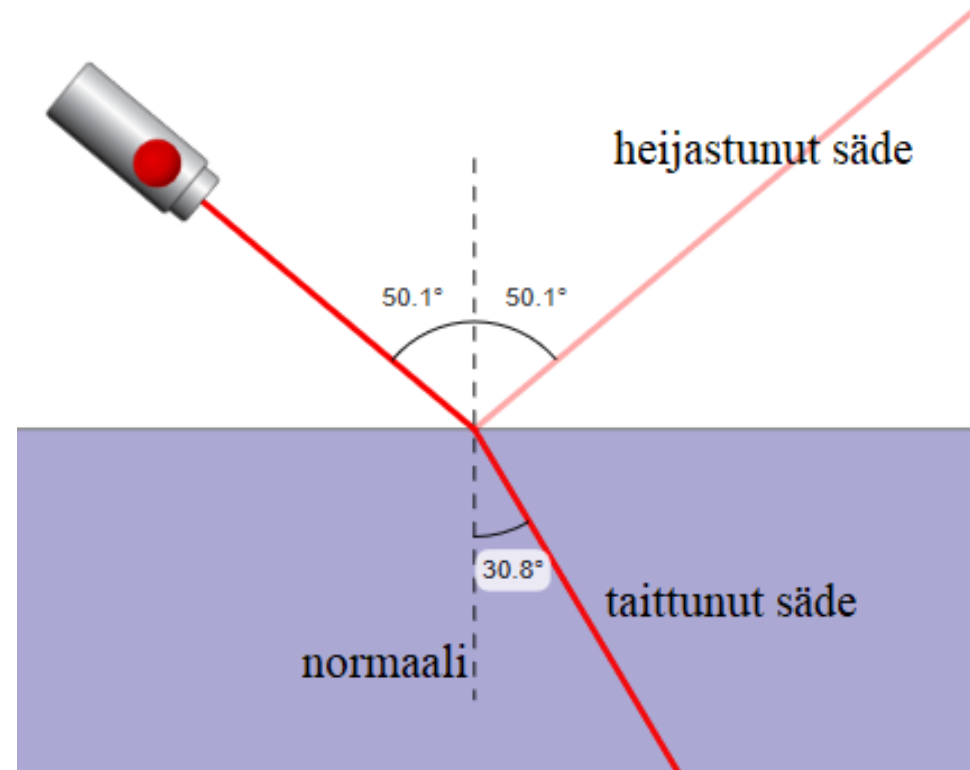
e) vinosti lasilevyn läpi

Yhteenveto:

- a) Valo kulkee lasin läpi suoraan.
- b) Valo taittuu normaaliin päin. Tulokulma on suurempi kuin taitekulma.
- c) Valo taittuu normaalista poispäin. Tulokulma on pienempi kuin taitekulma.
- d) Valo kulkee suoraan lasilevyn läpi.
- e) Valo taittuu ensimmäisessä rajapinnassa normaaliin päin ja toisessa normaalista poispäin. Valo säilyy samansuuntaisena, mutta siirtyy hieman sivulle = Yhdensuuntaissiirtymä.

Työ: Valon taittuminen – ilmasta kappaleeseen

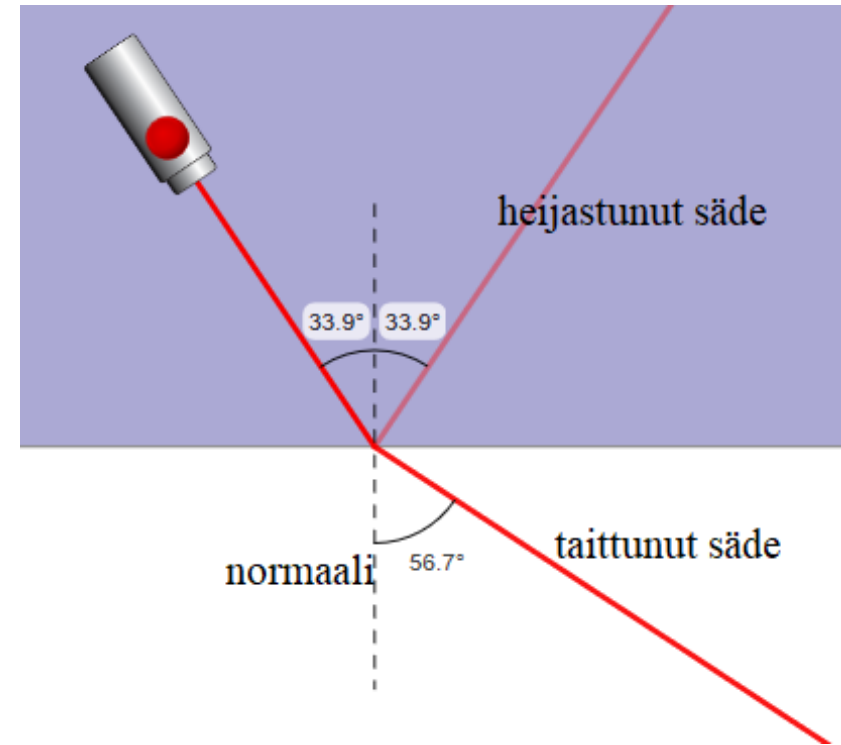
tulokulma	taitekulma
10°	6,7
20°	13,3
30°	19,5
40°	25,5
50°	30,8

Yhteenvedo: Taitekulma on aina **pienempi** kuin tulokulma.
Siten valonsäde on taittunut **normaaliin** päin.

Työ: Valon taittuminen – kappaleesta ilmaan

tulokulma	taitekulma
10°	15,3
20°	13,1
30°	48,3
40°	74,9
50°	Valoa ei enää taitu, on tapahtunut kokonaisheijastuminen.

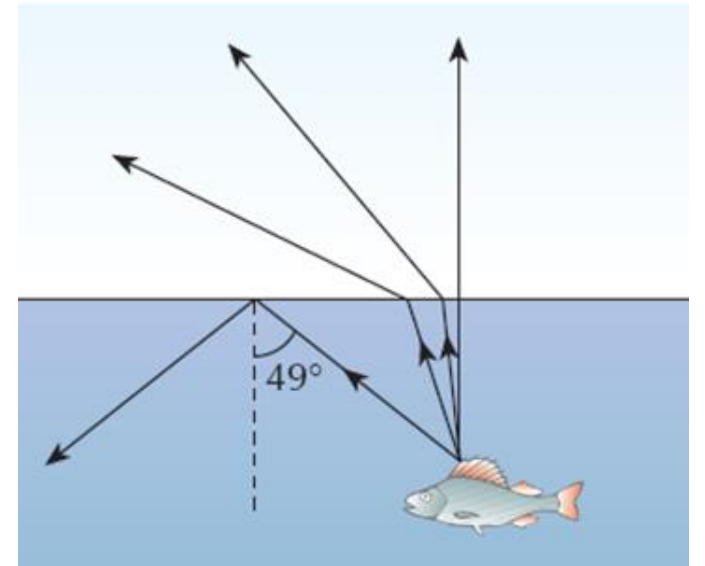

Yhteenveto: Taitekulma on aina **suurempi** kuin tulokulma. Siten valonsäde on taittunut **normaalista poispäin**. Tietyn tulokulman jälkeen tapahtuu **kokonaisheijastuminen**. Tätä kulmaa sanotaan **kokonaisheijastuksen rajakulmaksi**.

Kuinka suuri on kokonaisheijastuksen rajakulma? **42 astetta**

Kokonaisheijastus

- Kokonaisheijastuksessa kaikki valo heijastuu takaisin tiheämpään aineeseen.
- Kokonaisheijastuksen ehdot:
 - valo tulee optisesti tiheämmästä aineesta harvempaan
 - Tulokulma on suurempi kuin kokonaisheijastuksen rajakulma (vedestä ilmaan rajakulma 49°)
- Käyttö: optinen kuitu (valokaapelit, tiedonsiirto, laserleikkaukset).
- Kangastus on luonnossa tapahtuva kokonaisheijastus.

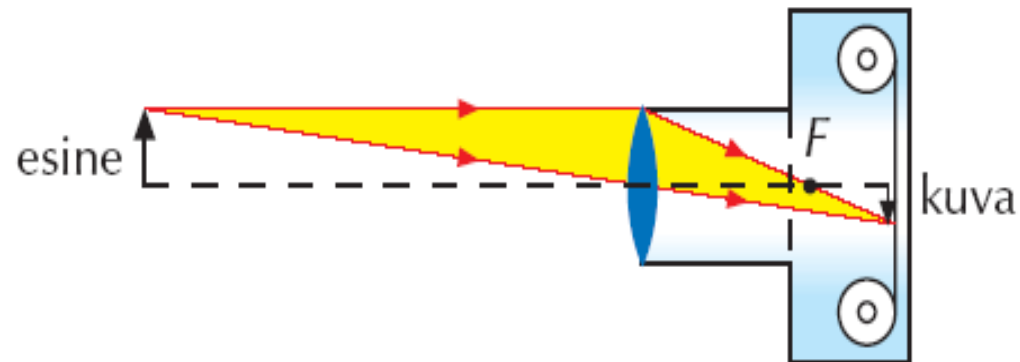

Optisia laitteita

Kamera

- Kameran linssi muodostaa ylösalaisin olevan kuvan filmille tai valoherkälle CCD-kennolle.

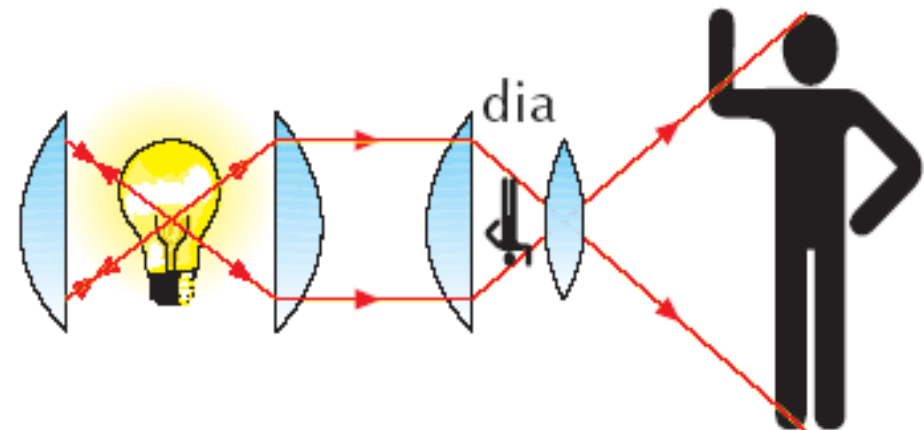
Kamera

Diaheitin

- Diaheittimen linssi muodostaa suurennetun ylösalaisin olevan kuvan valkokankaalle.

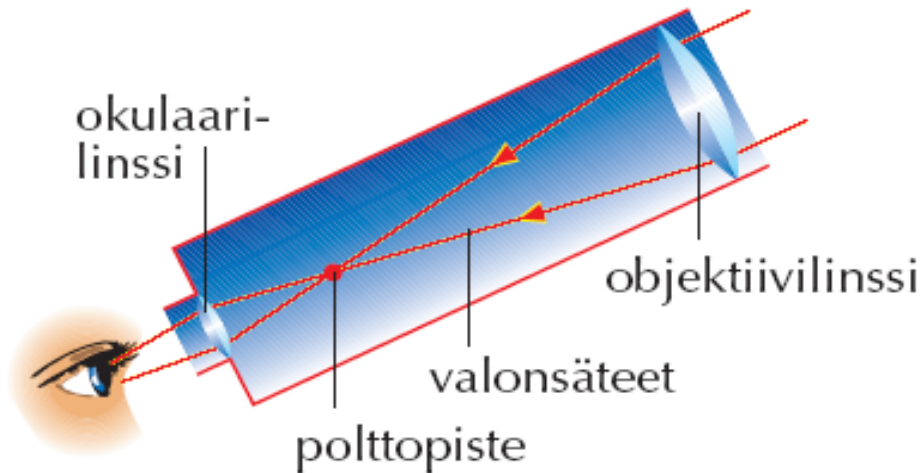
valkokankaalla
oleva kuva

Optisia laitteita

Kaukoputki

- Kaukoputkessa on objektiivi ja okulaari.
- Kaukoputken muodostama kuva on ylösalaisin.

Kiikari

- Kiikarissa on objektiivi ja okulaari.
- Kuva käännetään oikein päin kokonaisheijastavien prismojen avulla.

